Společnost
pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

11/2021/2

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro

20. listopadu 2021 | 12. ročník

Vzpomínka na letní katolický tábor pořádaný spolkem Ignisio z.s.

Červená středa

Dne 24. listopadu 2021 se uskuteční 4. ročník mezinárodní akce *Červená středa*, tj. dne, kdy si připomínáme všechny lidi, kteří jsou pronásledováni za svou víru. Svoboda vyznávat svou víru a náboženství, jakožto základní právo každého člověka, je v současném světě stále pošlapávána. Asi čtvrt miliardy lidí po celém světě je pro víru pronásledováno. Od začátku tohoto století se setkáváme s obzvláště masivním pronásledováním křesťanů a znovu rostou i projevy antisemitismu. Je důležité si veřejně připomínat všechny perzekvované, obzvláště věřící v zemích od Egypta a Súdánu až po komunistickou Čínu, včetně Indie.

Iniciátorem Červené středy je křesťanská organizace *Aid to the Church in Need*. Heslem kampaně je slogan *Make a stand for faith and freedom* (Společně za víru a svobodu). Akce se v tentýž den koná rovněž na dalších místech ve světě, např. v Londýně, Bratislavě, Vídni, Budapešti či na Filipínách. V České republice nad akcí převzala záštitu Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví v ČR a Federace židovských obcí v ČR.

Vnějším znakem iniciativy Červená středa je mimo jiné rozsvícené **červené světlo** (třeba i jen **za okny našich domovů**), jež symbolizuje krev trpících pro víru, jejich mučednictví a zároveň světlo vyjadřuje naději v temných dobách.

Připomenout si pronásledované můžeme např. uspořádáním společné modlitby či slavením liturgie za pronásledované, zorganizováním setkání na vhodném místě, přečtením textů informujících o tomto tématu, zapálením svíčky při setkání či v průvodu anebo nasvícením kostela či jiné významné budovy, sloupu či sochy červeným světlem.

Také my jsme loni svítili červenou svíčkou umístěnou na okně do ulice. Jen jsme byli trochu smutní, že jsme po celé ulici neuviděli žádné další světlo. To je nás křesťanů a lidí, kteří jsou proti náboženskému pronásledování, opravdu tak málo?

Více informací o Červené středě lze nalézt na adrese: https://www.cervenastreda.cz/. Součástí tohoto čísla Zrcadla církve je pozvánka na benefiční koncert na obnovu zničeného kostela v iráckém Mosulu, který bude přenášet i TV Noe.

Nechte se očkovat. Kvůli sobě i kvůli ostatním

Z výzvy předsedy České biskupské konference, arcibiskupa Mons. Jana Graubnera, vyjímáme:

„Počty nakažených covidem-19 rychle stoupají. Není to výzva ke strachu či panice, ale k větší důvěře v Boží ochranu a pomoc, na kterou ovšem můžeme spoléhat jen tehdy, pokud se snažíme vidět Božíma očima a plnit Boží přání. Snad je nová vlna pandemie výzvou

k vážnému zamyšlení a lepšímu nasměrování našich životů. Snad je to pozvání k větší ohleduplnosti k druhým.

Vím, že téma očkování rozděluje společnosti a nechci přispět k ještě většímu rozkolu. Očkování není samospasitelné, ale jak je vidět z menšího procenta nemocných ve skupině očkovaných, je to nástroj, který pomáhá. **Prosím ty, kteří mohou být očkovaní a zatím nejsou, aby se z ohledu na ostatní obyvatele nechali očkovat.** Ty, kteří se nechali vystrašit, že se očkováním dopouští nějakého hříchu, ujišťuji, že to mohou udělat s čistým svědomím. Ty, kteří hájí svou svobodu stát na svém názoru, prosím, aby z lásky k druhým dobrovolně obětovali část své svobody pro společné dobro.

Děkuji všem, kteří se snaží o ohleduplnost k druhým nejen vlastním očkováním, ale i dodržováním hygienických předpisů na veřejnosti i v kostele. Není třeba být úzkostliví, ale ukáznění. Mezi tradiční skutky lásky v době adventní zařaďme i vlastní ukázněnost a ohleduplnost k druhým."

I vedení Společnosti pro církevní právo se k této výzvě připojuje. Prosíme každého, kdo dosud není očkován, aby tak učinil co nejdříve. My sami jsme všichni očkováni.

Místní skupina v Praze

Novinky z tvorby členů Společnosti pro církevní právo

Stanislav Přibyl: Kanonické manželské právo

V roce 2021 vydalo nakladatelství Hesperion učebnici docenta Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Stanislava Přibyla *Kanonické manželské právo*. Jde o první českou „porevoluční" publikaci ze západního kanonického manželského práva od autora, u nějž se vysoká erudice právnická i teologická (včetně znalostí patristiky) snoubí s mnohaletou praxí u pražského Metropolitního (dříve Interdiecézního) církevního soudu, kde se – jak je tomu dnes u církevních soudů obvyklé – projednávají zejména manželské kauzy, jejichž příklady proto autor s perfektní znalostí věci může *ad exemplum* uvádět. Jako doktor nejen kanonického, nýbrž i civilního práva (tedy skutečný *juris utriusque doctor*) se výborně orientuje i v sekulárním právu manželském (dnes inkorporovaném do tzv. „nového" občanského zákoníku), což mu umožnilo fundovanou komparaci nejen recentního kanonického manželského práva s oním historickým, nýbrž i světské manželskoprávní úpravy s analogickými normami práva kanonického tam, kde to z povahy věci připadá v úvahu.

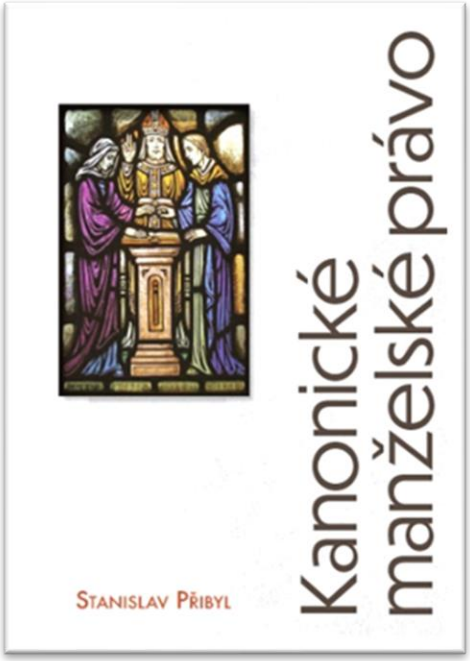

Pokud jde o strukturu učebnice, týkající se „nejpropracovanější součásti kanonického právního řádu a rozhodně i součásti nejpřitažlivější“ (s. 8), autor volně a s citem pro pedagogické optimum sleduje systematiku sedmé stati čtvrté knihy západního kodexu *De matrimonio* (kán. 1055–1165). Nejprve se zabývá úvodními otázkami: svátostností, samým pojmem, cíli a podstatnými vlastnostmi manželství (kap. 1. až 4.). „Manželství je institucí přirozenou, ve všech kulturách se nachází trvalé svazky mezi mužem a ženou, v nichž dochází k plození a výchově dětí... Manželství je spojením jednoho muže a jedné ženy... Je vyloučeno spojení osob stejného pohlaví. Muž a žena se vzájemně doplňují fyzicky i psychicky“ (s. 10; 19); to bohužel v dnešní „hyperkorektní“ společnosti a při její genderové hysterii přestává být samozřejmostí.

Následuje pojednání o manželském souhlasu (*consensus matrimonialis*), který je považován za základ manželství – *radix matrimonii* (kap. 5.). Ten „je konstitutivním prvkem manželství, bez něj nelze vůbec o platném manželství hovořit“ (s. 25). A autor s odvoláním na tridentský dekret *Tametsi* vhodně připomíná, že „katolická církev nikdy neučila, že by se děti měly řídit rozhodnutím rodičů ohledně jejich budoucího manželského partnera“ (s. 25n) – v tom bylo kanonické manželské právo „pokrokové“ a vzorem světské právní úpravě. K manželskému souhlasu se autor v kap. 13. vrací v souvislosti s jeho možnými kvalifikovanými vadami, pro něž by bylo možno soudně prohlásit takto uzavřené manželství za kanonicky neplatné od počátku.

Po vymezení osobní působnosti kanonické manželskoprávní úpravy (kap. 6.) se autor zabývá jednak otázkami přípravy nupturientů na manželství (jak právní, zjišťující absenci překážek pro platné uzavření manželství, tak i osobní) a pastorační péče o rodiny (kap. 7.), jednak kanonickými účinky uzavřeného manželství (kap. 8.), jimiž jsou – mimo jiné – stejná práva a povinnosti manželů, jak to „odpovídá základnímu postulátu kán. 208 ohledně rovnosti postavení všech věřících“ (s. 42).

Následující text je věnován právním skutečnostem, které brání uzavření manželství: buď jeho dovolenosti (*requisita ad liceitatem*) – tak v případě tzv. zákazů či zápovědí manželství (kap. 9), nebo dokonce jejich platnosti (*requisita ad validitatem*) – tak v případě manželských překážek, o nichž autor pojednává obecně (v kap. 10.) i jednotlivě (v kap. 11.). Posledně jmenované (s ohledem na výjimečnou důležitost manželství, dobro budoucích manželů a žádoucí trvalost jejich svazku) „představují výjimky z všeobecného práva na volbu životního stavu“ (s. 57) – obdobně je tomu ostatně i ve světské manželskoprávní úpravě.

Kanonickou či „tridentskou“, tedy veřejnou formou uzavření manželství (jejím pojmem, okruhem závaznosti i možností její dispensace) se zabývá 12. kapitola. Její koncepce vychází z přesvědčení církve (a konečně např. už i antické římské společnosti), že „manželství není pouze soukromou záležitostí kontrahentů, nýbrž má svoji společenskou – a v případě církevního manželství též ekleziální (církevní) relevanci“ (s. 87).

Poslední část publikace je věnována jednak těm případům, kdy platný manželský svazek může být ve výjimečných a taxativně stanovených okruzích případů buď zrušen (kap. 14.) nebo v důsledku tzv. odloučení „od stolu a lože“ (*separatio a mensa et thoro*) alespoň uvolněn (kap. 15.), zatímco poslední 16. kapitola naopak pamatuje na ty případy, kdy neplatné manželství je následně zplatněno – ať řádnou cestou, tj. putativními manžely s obnovou manželského souhlasu a s účinky *ex nunc* (tzv. prostá konvalidace – *convalidatio simplex*), nebo mimořádnou, tj. administrativní cestou formou reskriptu příslušného ordináře s fingovanými účinky *ex tunc* (tzv. sanace v základu – *sanatio in radice*).

Vedle vlastní stati publikace obsahuje autorovu předmluvu a výkaz použité i doporučené literatury.

Přibylova monografie je stručná, přehledná, s logickou strukturou a jednoznačnými formulacemi. Dokládá, že i komplikovanou právní úpravu, kterou manželské právo představuje a při jejíž aplikaci se také v praxi právě z tohoto důvodu nejčastěji chybuje, lze vysvětlit jasně a srozumitelně. Vyčerpává hlavní manželskoprávní témata, takže výborně poslouží každému, kdo se kanonickým právem manželským zabývá: farářům, soudcům, advokátům, obhájcům manželského svazku apod., přirozeně pak především jako vysokoškolská učebnice posluchačům, kteří studují kanonické právo jak na teologických, tak i právnických fakultách. Mohu ji velmi rád doporučit a jejímu autorovi (dlouholetému kolegovi od pražského církevního soudu) k ní upřímně blahopřeji.

Knihu lze zakoupit prostřednictvím internetových stránek www.hesperion.cz.

Antonín Ignác Hrdina

Petr Honč: Spojenci a rivalové. Církev a stát v době platnosti solní smlouvy (1630–1782)

Kniha *Spojenci a rivalové. Církev a stát v době platnosti solní smlouvy (1630–1782)* PhDr. Petra Honče, Ph.D., odborníka v oboru církevích dějin a latinského jazyka, je věnována problematice vztahu církve a státu v Českém království v období 17. a 18. století.

Přestože se po bělohorské porážce v Českém království prosadilo katolické náboženství jako jediné povolené, bylo postavení katolické církve v počátečním období především z materiálního hlediska velmi nejisté. Sekularizace, jež byla důsledkem husitské revoluce, zmenšila majetek a příjmy katolické církve natolik, že i v 17. století zůstávala závislá na světské moci, resp. na státu. Vytvořit nově podmínky bylo třeba konkordátní smlouvou, často označovanou jako *solní smlouva*.

Autor v knize objasňuje jak složitá jednání o této smlouvě, tak fungování tzv. *solní pokladny*, z níž byly některé výdaje katolické církve v letech 1630–1782 hrazeny. Zvláštní pozornost je v knize rovněž věnována opakovanému porušování konkordátu ze strany státu

během 18. století, neboť státní moc se opakovaně snažila zbavit Svatý stolec práva na rozdělování prostředků ze solní pokladny. Tento proces byl ukončen až jejím přivtělením k zemskému náboženskému fondu za vlády císaře Josefa II.

Místní skupina ve Stříbře

Zpráva ze 3. zasedání Konventu Mariánské mužské kongregace Plzeňské diecéze

V neděli 14. listopadu 2021 po mši svaté v kostele Všech svatých ve Stříbře, kterou jako host celebroval Mons. Adolf Pintíř, kanovník, se v nedalekých Kladrubech konalo 3. zasedání *Konventu Mariánské mužské kongregace Plzeňské diecéze* (MMC). Mezi členy MMC jsou také členové Společnosti pro církevní právo R. D. Miroslav Martiš, duchovní správce MMC a farář ve Stříbře a v Kladrubech, Bc. František Kratochvíl, předseda MMC a předseda Místní skupiny Společnosti pro církevní právo, Jaroslav Barhoň, místopředseda MMC, Štefan Bodor a Petr Chuchvalec.

Zprava: čelem Konrad Uschold, předseda MMC Vohenstrauss (SRN), Mons. Adolf Pintíř, František Kratochvíl, R. D. Miroslav Martiš, Štefan Bodor, Irena Chłopczyková.

Text i foto Bc. František Kratochvíl

Balady a romance z nemocnic a zdravotnických zařízení aneb z nemocničních sálů a předsálí

Balada čtvrtá: A znovu ve špitále, ještě za virové pandemie

Navazuje na vyprávění v Zrcadle církve č. 9/2021/2 ze 16. září 2021 pod názvem *Balada třetí: Ukončete návštěvy, dveře se zavírají*.

Neuplynuly ani celé dva měsíce od mého propuštění z nemocnice po pankreatitidě, a klec za mnou zapadla v listopadu 2020 znovu. Tentokrát již ne na deset, ale jen na sedm dnů (což jsem ovšem dopředu nevěděl). Pro změnu předcházely teploty, svaly na nohou vypovídaly službu, dvakrát jsem upadl. V nemocnici zjistili, že je to něco urologického. Vezla mě tam záchranka, ve které byl ošetřovatel, který chodí na latinské mše na Karlov. Byl ke mně velmi pozorný. Po půlroce jsme se na Karlově, na slavnost sv. Jana Křtitele, opět potkali. Aspoň jsem mu mohl poděkovat.

Šest hodin trval příjem. První radost byla, že zkouška na virus byla opět negativní. Bylo tam několik lékařů, a ti mě dali rychle dohromady. Dost veselí jsem pocítil, když mně jeden z lékařů prohlížel hlavu. Ze všech stran. Řekl, že je v pořádku. Ani jedna boule, ani jsem nešilhal. Sláva, říkal jsem si, a děkoval Bohu. Lokty jsem měl ošklivě naraženy, hojily se půl roku. Naražené koleno jen šest týdnů. Ale to se dalo považovat za lapálie.

Ještě s jedním lékařem na příjmu jsem měl velké štěstí: službu měl právě P. Mgr. MUDr. Martin Moravec, OCr, internista, kněz a člen křižovnického řádu. Mladý absolvent dvou fakult Univerzity Karlovy, lékařské i teologické. Co všechno vyšetřoval po lékařské stránce, si už nepamatuji. Ale jen tak na okraj lékařských zákroků se mě zeptal, zda nechci svátosti; já pochopitelně, že ano, že bych byl moc rád. A tak mně podal svaté přijímání a po hodině, při další pauze mezi lékařskými zákroky, mně udělil svátost pomazání nemocných. Tu jsem přijal po prvé v životě.

O nesmírné milosti Boží poskytované skrze svátosti vím; to jsme se učili v teologii na podzemním generálním studiu dominikánského řádu ještě za bývalého režimu. Je to předmětem naší víry. Nyní jsem přímo cítil její účinky, a věřím, že to nebyla jen tak nějaká autosugesce.

Sám jsem v posledních třiceti letech při svých návštěvách v nemocnicích udělil svátosti většímu počtu nemocných, ale nyní jsem to zažil na sobě. Vypovědět to ani nelze. A milý spolubratr mně slíbil, že mě příští týden úterý v lůžkovém oddělení navštíví, a přinese opět Nejsvětější svátost. Což se i stalo.

Na konci příjmu bylo jasné, že mně – promiňte mi tu podrobnost – bude muset být zavedena cévka a budu muset být na několik dnů upoután na lůžko, a ležet prakticky stále na zádech. Což se stalo. Na ruce zavedena kanyla a přes ní několikrát denně vyprazdňována do žil nějaká kapačka. Braní krve z druhé ruky, injekce do břicha. Spousta čaje. Střídaly se dva druhy, takže to nebylo tak odporné jako dříve, od mého mládí, ještě i před několika léty, kdy to byla pořád jen jedna břečka. Návštěvy byly samozřejmě zakázány, to je ta dnešní doba, ale mobil jsem směl užívat. Záboj směl pro mě každý den přinášet ke vchodu do oddělení minerálku; vždy mně ji sestry promptně donesly.

Pokoj byla taková úzká nudle, vedle sebe byla narovnána tři lůžka. Úděsné. Jeden náš dobrý kamarád, pracující v nemocnici, mě přišel na pár minut navštívit. Když nahlédl do našeho pokoje, jeho reakce byla: „No nazdar …!“ Vždy jeden kovový noční stolek odděloval od sebe jednotlivě pacienty. Od konce lůžek v nohách ke stěně byla ulička, kterou procházely sestry, asi jeden metr široká. Zkrátka, nemocnice byla stále tak narvaná, tak jako jsem to zažil před dvěma měsíci, viz moje poslední vyprávění. Tentokrát to bylo o poznání horší.

Důvod té přecpanosti je nasnadě: v důsledku pandemie přišlé z Číny musely být v každé zemi vyčleněny pro nemocné virem samostatné prostory, ano i celé pavilony, s absolutním odloučením oněch pacientů od světa; ostatní nemocní pak musí být vměstnáni na menší plochu, než tomu bylo před pandemií. A zvláště tvrdé je to v naší zemi, kde, jak jsem přesvědčen, polická elita asi nikdy nepočítala se zálohovým vybavením zdravotnictví. Přístroje jsou u nás asi na dobré úrovni. Ale to prosté, základní, „nábytkové“ vybavení našich starodávných špitálů, to opravdu nestojí za nic, jak jsem na to přišel už o deset roků dříve, když jsem byl hospitalizován u sester boromejek v jejich malostranské nemocnici. Však se k tomu podivně nedostatečnému materiálnímu vybavení českých nemocnic vrátím ještě jednou ke konci tohoto vyprávění, v záležitosti „kauzy polštář“.

Personál v tomto oddělení téže vinohradské nemocnice se k pacientům choval o poznání lépe než v tom oddělení, kde jsem byl na začátku září, přestože to bylo docela blízko, prakticky za rohem. Sestry občas nějaké slovo řekly. Také ti, kdo nosili jídlo, byli trochu sdílnější. Tady jsem neměl pocit, že všichni ošetřující jsou skauti, kteří dělají bobříka mlčení.

Mluvili i mužští ošetřovatelé; ti se dokonce každodenně se mnou dohadovali, abych jim přesně řekl, kolik skleniček čaje jsem vypil. Nejdříve mě trápilo, a oni se také durdili, když jsem váhal a nemohl si rychle a přesně vzpomenout. Brzy jsem ale přišel na to, že stačí si něco vymyslet. Oni zkrátka potřebovali zapsat nějaký počet čárek, a dovědět se přímo od pacienta, kolik to má být.

Vysoce musím pochválit sestru, která mně dávala na mísu. Musí být na to zvláštní grif a pacient musí spolupracovat. Když je připojen na přístroje, a navíc má pevnou cévku. Ale důležité je, co sestra u toho říká, to zažene všechny trapnosti. A ona to uměla. Pěkně a vtipně. Opepřit to jako legraci. Pak není člověk zahanben a lidská důstojnost navrácena. Pro tuto sestru jsem nebyl pouhá věc. Děkuji Pánu Bohu za ni.

Když mně po třech dnech konečně cévku vyndali, jaká to byla úleva! Ven na chodbu jsme nesměli, ale po pokoji ano, a dojít si do přiléhající podlouhlé místnosti, určené jen pro nás tři. Byly tam kóje. V první bylo umyvadlo. Jen tam nebylo vidět. Žárovka se tam porouchala, strašně blikala, tak jsme ji raději vypojili. Za celý týden se nenašla technická služba, která by ji vyměnila. Možná i déle. Při mém odchodu to pořád nefungovalo. Pak bylo WC. Tam to uklízečky občas vytřely. Byl tam kýbl se strašně páchnoucí desinfekcí. Tu jsme nalívali to

mísy. Pak sprcha. Ta byla tak špinavá (hnůj i na podlaze), že nikdo z nás se nikdy neodvážil se osprchovat. Ve čtvrté kóji bylo další umyvadlo. Tam jsem se chodil oholit a vyčistit zuby. Žárovka tam fungovala. Jako zvědavec jsem zmačknul kliku ve dveřích, kterou kóje končily. Zamčeno. Ale jednou bylo přece jen odemčeno. Byla tam na druhou stranu taková zrcadlová řada kójí jako u našeho pokoje. Nevím proč, ale já jsem měl pocit mezi hororem a science fiction.

Něco o spolutrpitelích. U okna byl muž středního věku, televizní redaktor. Moc dobře jsem si s ním rozuměl. Měl přehled. K nemocnici byl kritický a k systému našeho zdravotnictví, kde se především „točí velké peníze“, zvláště. Zpočátku, v první den mého pobytu, jsme byli na pokoji sami dva. To bylo snesitelné. Jakmile jsme byli tři, už to bylo méně snesitelné. Ten třetí, drobnější starý pán, přišel den po mně, a bylo mu přiděleno lůžko uprostřed. Připomínal mi jednoho soudruha z občanského výboru v naší ulici za totality, jakéhosi kádrováka či člověka ze zvláštních úkolů. Vehementně se domáhal, ať ho dají jinam, že si připlatí na nadstandard. Prý mu to na příjmu slíbili, že to jde. A on zaplatí, kolik budou chtít. Po dlouhém dohadování přišla nějaká vrchní sestra a řekla mu, ať se konečně svlékne a lehne si na lůžko. Zde žádný nadstandard není. A ať je rád, že ho vůbec někam vzali, při dnešní situaci.

A teď něco o lékařích. Ošetřující lékař docela mladý, takový tichý a plachý, zejména před sestrami. Přicházel ve všední dny za námi, aspoň jednou denně, a s každým pronesl nějaké slovo. Více jsem se ale o své nemoci dověděl až od lékaře – kaplana, který mě po několika dnech přišel navštívit a přinesl Nejsvětější svátost. Ten je o něco starší a jak jsme se pak odjinud dověděli, je trochu dále s atestacemi. Ten se mnou hovořil o prognóze dalšího vývoje nemoci. Nebylo to laciné utěšení, ale posílilo to mou naději. Nebyl u mě déle než patnáct minut, ale celý pokoj byl prozářen. Trochu si všiml i mých spolutrpitelů. Ti okamžitě po jeho odchodu oba projevili značné nadšení pro jeho osobu.

Vizity nebyly. Lékařku, která byla vedoucí našeho oddělení, jsme zahlédli jen tak maně. V sobotu a neděli se lékaři neobjevovali, jen vedoucí lékařka tam údajně chvíli byla. Ke konci mého pobytu se mnou dokonce dvakrát promluvila. Bylo mi to jasné. Jde o fakultní nemocnici: bádání, věda, postup ve vysokoškolské hierarchii, případně i zájem o studenty medicíny (v tomto případě velmi nápadně vystupující do popředí) naprosto potlačuje zájem o pacienty, o poměry mezi sestrami, o kontrolu nad hygienou a vše ostatní.

Jistě to byla ta paní doktorka, vědátorka, kdo mne léčil. Kdo pozorně sledoval výsledky laboratoře a stanovil terapii. Ale bylo to léčení na dálku. Některým pacientům, např. panu redaktorovi, to hodně vadilo.

Ještě o jedné (snad) zbožné sestře, tedy jediné, která se zjevně v oddělení k víře hlásila. Aspoň přede mnou. Byla celá nadšená, že mne, kněze, tam mezi pacienty, vidí. Mohu ji pochválit, že na rozdíl od jiných se neopožďovala s podáváním infusí. Tak jsem měl jednu dostávat pravidelně ve 23.00. Bylo to s antibiotiky. Ale jiné sestry přicházely, přes všechna zvonění na ně, až o hodinu poději. Protože tyhle kapačky kapaly více jak půl hodiny, někdy i hodinu, vždy podle seřízení, měl jsem tím ukrácenu dobu klidu a spánku, a také ostatní pacienty to muselo rušit. Ten neklid, stálé pobíhání a nervozita, které jsem pozoroval už za své předchozí hospitalizace, panoval i zde.

Tak v případě té jedné zbožné sestry jsem měl vystaráno, ta se opožďovala jen tak o 15 minut (aspoň ke mně). Občas měla takové sladké řeči. Asi jsem nevděčník. Jenomže já mám z kostela své zkušenosti se ženami tohoto typu.

Nejhorší bylo, že tato sestra byla postrachem při zavádění kanyly do žil. Zkrátka to byla nešika. Kolikrát píchla vedle. A musela hledat jiné žíly. Když už byla jedna ruka rozpíchána, tak na té druhé. Někdy se jí to vůbec nepovedlo, a musela vše znovu přepíchávat. Když vás takhle mučí přes 30 minut, to je moc. A jiné sestry takovou věc stačily napoprvé, třebas i za pět minut.

Když tohle dělala panu redaktorovi, tak ten vyváděl. Jak tak měl dopal, tak mně povídá: vy si možná myslíte, jak svatá to je osoba, když před vámi tak vrká. Ale před vámi tady ležel nějaký cizinec, mluvil jen anglicky. Ona na něho pořád česky. Že prý to bude muset pochopit. Ale nepochopil. A ona prý na něho začala řvát: ty gaunere, ty darebáku! To ale možná pochopil. Snad si to pan redaktor nevymýšlel.

Další den pan redaktor ztratil trpělivost vůbec. Požádal ošetřujícího lékaře, aby byl na reverz propuštěn. Že to podepíše. Měl nejméně pět stížností. Hlavně si stěžoval, že vedoucí lékařka za ním nepřijde a že se ani o celé oddělení nestará, jen že prý pořád prchá domů. Jeho další stížnosti jsem už zapomněl. Vzpomínám, že až na závěr zmínil sestru, co ho už několikrát tak rozpíchala, ač žádal, aby mu poslali jinou.

Doktor tiše naslouchal, s tím, že to jde oznámit na příslušná místa. Po hodině se vrátil a řekl, že paní doktorka tu není a on sám nemá pravomoc ho propustit, protože má jen jednu atestaci. (Nevím proč, ale vzpomněl jsem si na čtení ze Saturnina, viz poslední Zrcadlo.) Tak musel redaktor čekat ještě několik hodin, než pane doktor sehnal našeho milého kaplana, který sice pracuje na jiném oddělení, ale má obě atestace a mohl to propuštění podepsat.

Pan redaktor se moc krásně se mnou rozloučil. Povídal, že jsem mimořádně citlivý. Jen málokdy se v životě prý s tak citlivým člověkem setkal (?!) Je to prý velká přednost. Ale může to být i nevýhoda. Tak abych na to myslel a opatroval se. Hlavně však mně tím udělal velkou radost. Málokdy si někdo tak člověka všimne.

Teď něco k tomu pánu vedle mě, na prostředním lůžku. Byl takové poťouchlé povahy. Jednou ho ta sestra, co mě dávala na mísu, trochu zpucovala. Za to, co má pořád za nadstandardní požadavky, věčně se něčeho dožaduje a ryje. Ale také proto, že prý ubližuje i mně, že to mockrát zaslechla. Ubližuje nějakými řečmi. Ani jsem to zřejmě příliš nevnímal, ale sestra je zaslechla a pěkně mu to zakázala. Nějakou dobu si dal pokoj.

Ale po nějaké době začal provokovat. Pořád mně dával nějaké otázky, hlavně na křížové výpravy, inkvizici, „kšefty s odpustky“ a tak podobně. Prý není v církvi, ale chtěl by si ty věci ověřit a já jsem mu povinen odpovídat, že jsem za to placený. Povídal jsem, že teď jsem nemocný, je mně špatně a že nemám síly se o tom s ním bavit. Ale on mlel pořád svou, a znovu a znovu… To byl ještě pan redaktor s námi, tak strejdu napomenul, ať mě už nechá.

Pak si strejda, po odchodu pana redaktora, pouštěl na počítači nějaký vietnamský film, kde se pořád střílelo, vlály prapory s rudými hvězdami, srpy a kladiva se vznášely, soudruzi vojenští velitelé pronášeli plamenné projevy. Už jsem mnohokrát viděl u Vietnamců v jejich zelinářstvích, jak si takové filmy pouštějí na počítači u kasy.

Byl to takový randál. Prosil jsem, aby to ztlumil. A on, just že ne. Že jsem nahluchlý a nemohu to slyšet. A že já ho pořád ruším svými telefony, tak on také může rušit.

Druhý den strejdu vezli na vozíku na nějaké připojení k umělé ledvině či něco takového. Tam čekal hodiny a k ničemu nedošlo. Ale přišel tam za ním náš doktor – kaplan, a hodinu si s ním povídal. Strejda se vrátil se zářícíma očima. Začal takové zbožné řeči. Myslel jsem, že si ze mne dělá legraci a že jde o provokaci. Ale ne! On byl tak nadšen z toho rozhovoru s panem doktorem! Tak jsem se pomodlil, aby to strejdovi vydrželo. Pravda, už mě od té doby nezlobil.

Po odchodu pana redaktora sestry převlékly jeho lůžko, a nějakou dobu jsme byli se strejdou na pokoji sami. Po několika hodinách přišla nějaká sestra, sebrala z postele polštář a odnesla ho. Za pár hodin přišel nový pacient. Takový sedmdesátiletý svalovec. Svlékl se a lehá si do postele. Polštář ale nikde. Tak zazvonil na sestru. Ta přišla, a běda. Asi po čtvrthodině přiběhly tři sestry, které si nic nezadaly s fúriemi dávné antiky. To se musí vyšetřit, křičely. A pořád přísně na nás, že o tom něco musíme vědět. Ale jak si ráčily všimnout, nikdo z nás dva polštáře neměl.

Tak jsem si odvážil špitnout, že ten polštář jedna sestra před nějakou dobou odnesla. Která!? No, to jsem nevěděl. Pak fúrie odešly a asi na sesterně svolaly nějakou valnou poradu. Jedna z nich se vrátila a pravila, že už je to vyšetřeno. Na jednom pokoji byla u jedné pacientky zjištěna infekční choroba, pacientka odeslána do izolace a její celý polštář, nejen povlak, do prádelny.

A přišla nová pacientka, a tak jedna sestra došla do našeho pokoje a polštář odnesla, aby jí ho dala. A protože na oddělení ani jinde není žádný náhradní, bude muset náš nový pacient počkat, až jiný pacient půjde domů. Pak dostane jeho polštář a nový pacient zase bude muset čekat. Jenomže náš nový pacient bědoval v noci i celý další den, že ho ta srolovaná deka, co dostal pod hlavu, tlačí. Nakonec nějakého pacienta propustili a náš starý rambajzník měl pokoj.

Poslední den, kdy jsem měl ve 12.00 být propuštěn, jsem měl obavu, zda paní doktorka včas vypracuje zprávu, a moji průvodci na mě nebudou muset dlouho čekat. Byly s tím v minulosti i teď špatné zkušenosti. Tak jsem poprosil sestru, aby to nahoře připomněla. Ta mně ovšem moc neuklidnila. Prý dnes má paní doktorka tady studenty, vodí je po oddělení a tím je úplně zabraná. To je přece její vášeň.

Asi v 10.00 se rozlétly dveře, vešla paní doktorka a oznámila mně, že mě vybrala, aby si na mně provedli cvičení. No jistě, nic bych proti tomu nenamítal, vždyť jsem také vysokoškolský učitel, a docela rád bych s tím nahlas souhlasil. Myslím ale, že snad mně mohla věnovat 30 sekund zdvořilosti a zeptat se, zda proti tomu nemám námitek. Ti medici, bylo jich deset, byli o poznání zdvořilejší. Přesto však mám obavy, jak to s tou dnešní pedagogikou (a etikou) na lékařských fakultách je. Přece nám pedagogům stále říkají: učte nejen slovem, ale příkladem! Veďte studenty nejen k zvládání odbornosti, ale i slušnému chování a vztahu k lidem.

Nejdříve jim paní doktorka ukázala, jak poslouchat stetoskopem srdce a jak pohyb střev a jak „proklepávat“ v pomocí tří prstů a naslouchat odezvě. Tak postupně ke mně přistupovali čtyři studenti a šest studentek a opakovali to, za přísného dohledu, po své učitelce. Kluci dělali důležité, tvářili se jako akademici a se strašně vážnou tváří naslouchali i proklepávali. Všichni. V žádném případě se neflákali. Chtěl jsem zvolat: mládenci, bravo. Jejich důležitost a taková hra na staré mě však bavila tak, že jsem se div nesmál. Bylo to samé naparování se, snad napodobování starých felčarů, jak dávají všem ostatním najevo nadřazenost a vznešenost lékařského stavu. Což bývalo už i za mého mládí.

To dívky byly výrazně odlišné. Všechny. Zatímco kluci ve mně viděli spíše figurínu a věc, dívky ještě působily dojmem nezkaženosti a empatie, která zpočátku u lékařek – žen i dnes přetrvává. Každá (doslova každá) mně řekla *dobrý den* a špitla, abych prominul. Což neudělal z těch budoucích chlapů felčarů ani jeden. Většina z dívek mě prohlížela nikoliv tak důkladně. Trochu se styděly, trochu to (podle mě docela rozumně) flákaly. Jistě mělo toto cvičení trochu svou důležitost. Ale trochu to bylo divadýlko, jak my to v Čechách a na Moravě umíme poznat.

Když paní doktorka se svou suitou odcházela, dovolil jsem si na ni zavolat: nezapomeňte na mne. Dnes ve 12.00! Nezapomněla. Lékařská zpráva byla včas a přesně vyhotovena.

Jiří Rajmund Tretera

Sdružení pro hmotnou podporu náboženských institucí

Investice do školství a charitativní činnosti: tři a půl miliardy

Diecéze římskokatolické církve v České republice v krizovém roce 2020 udržely výdaje na služby pro širokou veřejnost, a to i přesto, že zaznamenaly výrazný propad svých tradičních příjmů, například z kostelních sbírek nebo vstupů do církevních památek. Souhrnné výdaje na služby pro věřící i širokou veřejnost dosáhly 3,3 miliardy korun a zůstaly tak srovnatelné s předchozími lety. Přesto diecéze hospodařily se ziskem 376 milionů korun, především díky zhodnocení investic z minulých let. Na daních z příjmu odvedly diecéze 170 milionů, tedy dvakrát více než v roce 2019; na ostatních daních přes 51 mil. korun.

Podrobné informace o hospodaření církve, jejích příjmech, výdajích na prospěšné aktivity a investicích za rok 2020, publikované Českou biskupskou konferencí, lze nalézt na tomto odkazu: https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/211025pandemie-pripravila-katolickou-cirkev-o-stovky-milionu-vydaje-na-sluzby-pro-verejnost-presto-udrzela.

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.
Fotografie na titulní straně: Vzpomínka na letní katolický tábor pořádaný spolkem Ignisio z.s.

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redakční rada: Tomáš Grundza, Jakub Nagy, Marek Novák
Úprava fotografií: Antonín Krč
Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz

ISSN 2695-0111

ČERVENÁ STŘEDA

Benefiční koncert na obnovu církevní budovy v Mosulu

24. listopadu 2021 | 20:00

Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví a Federace židovských obcí společně s Charitou Česká republika pořádá u příležitosti Červené středy **BENEFIČNÍ KONCERT**, jehož výtěžek půjde na obnovu církevní budovy v iráckém Mosulu. Koncert bude živě přenášet TV Noe. Darovat bude možné i z pohodlí domova.

Program

PETR EBEN / JAN ÁMOS KOMENSKÝ: LABYRINT SVĚTA A RÁJ SRDCE

Recitace v audiovizuálním záznamu: Viktor Preiss
Varhany: Michaela Moc Káčerková, Ivana Michalovičová, Alfred Habermann, Pavel Svoboda, Jaroslav Tůma

Místo a čas

24. listopadu 2021 od 20:00
HAMU, Sál Martinů,
Malostranské nám. 258/13, Praha 1 – Malá Strana

Jak přispět

Vstupenky objednávejte na cervenastreda@cirkev.cz
Doporučená cena je 200 Kč.

Již nyní je možné přispívat na sbírkový účet 55660022/0800, variabilní symbol 1801, do poznámky uveďte jméno a adresu pro potvrzení o daru.

QR Platba

Více informací na www.cervenastreda.cz

Na koncertě dbejte vládních nařízení v souvislosti s epidemiologickou situací.

Charita Česká republika · Česká biskupská konference · Federace židovských obcí v České republice · Ekumenická rada církví v ČR